

Hermeneutics and Theory of Understanding in Cultural Studies

Course description sheet

Basic information

<p>Field of study Cultural Studies</p> <p>Major Visual Communication and Graphic Design</p> <p>Organisational unit Faculty of Humanities</p> <p>Study level Second-cycle studies</p> <p>Form of study Full-time studies</p> <p>Profile General academic</p>	<p>Didactic cycle 2026/2027</p> <p>Course code HKLTKWS.II4.17340.26</p> <p>Lecture languages Polish</p> <p>Mandatoriness Obligatory</p> <p>Block Major Modules</p> <p>Course related to scientific research Yes</p>	
Course coordinator	Tadeusz Gadacz	
Lecturer	Tadeusz Gadacz	
Period Semester 3	Method of verification of the learning outcomes Exam	Number of ECTS credits 3
	Activities and hours Lectures: 30	

Course's learning outcomes

Code	Outcomes in terms of	Learning outcomes prescribed to a field of study	Methods of verification
Knowledge - Student knows and understands:			
W1	Posiada podstawową wiedzę z historii hermeneutyki	KLT2A_W01	Activity during classes, Essay

Code	Outcomes in terms of	Learning outcomes prescribed to a field of study	Methods of verification
W2	Zna zasadnicze różnice metodologiczne między naukami przyrodniczymi a humanistycznymi.	KLT2A_W09	Activity during classes, Essay
Skills - Student can:			
U1	Rozumie i zgodnie z regułami hermeneutyki interpretuje teksty	KLT2A_U03, KLT2A_U05, KLT2A_U13, KLT2A_U16	Activity during classes
U2	Odróżnia obiektywne poznanie od uwarunkowanego kulturowo rozumienia. Odróżnia perspektywizm poznawczy od relatywizmu	KLT2A_U03, KLT2A_U07	Activity during classes, Essay
Social competences - Student is ready to:			
K1	Buduje społeczeństwo porozumienia i dialogu	KLT2A_K08	Activity during classes

Student workload

Activity form	Average amount of hours* needed to complete each activity form
Lectures	30
Realization of independently performed tasks	24
Contact hours	4
Preparation of project, presentation, essay, report	32
Student workload	Hours 90
Workload involving teacher	Hours 30

* hour means 45 minutes

Program content

No.	Program content	Course's learning outcomes	Activities
1.	Historia Hermeneutyki	W1, W2, U1, U2, K1	Lectures
2.	Hermeneutyka jako metoda nauk humanistycznych: H.-G. Gadamer, Prawda i metoda, Warszawa 2004 (fragmenty)	W1, W2, U1, U2, K1	Lectures
3.	Hermeneutyka życia - Wilhelm Dilthey: W. Dilthey, „Rozumienie innych osób i ich przejawów życia”, w: tenże, „Budowa świata historycznego w naukach humanistycznych”, Gdańsk 2004	W1, W2, U1, U2, K1	Lectures
4.	Rozumienie innego - Georg Simmel: G. Simmel, „Dygresja w związku z zagadnieniem, jak możliwe jest społeczeństwo”, w: G. Simmel, „Pisma socjologiczne”, Warszawa 2008	W1, W2, U1, U2, K1	Lectures

No.	Program content	Course's learning outcomes	Activities
5.	Rozumienie historii - Ludwig Landgrebe: L. Landgrebe, Rozumienie w naukach o duchu, w: Wokół rozumienia. Studia i szkice z hermeneutyki, Kraków 1993	W1, W2, U1, U2, K1	Lectures
6.	Twórczość i życie - Ott Friedrich Bollnow: O.F. Bollnow , „O dziele nie ukończonym. O dziele nie do ukończenia”, tłum. G. Sowinski, „Logos i Ethos” 2/1992	W1, W2, U1, U2, K1	Lectures
7.	Przeświadczenia jako podstawa rozumienia - José Ortega y Gasset: J. Ortega y Gasset - „Idee i przeświadczenia”, w: tenże, „Po co wracamy do filozofii?”, Warszawa 1992 J. Ortega y Gasset, Prawda jako zgodność człowieka z samym sobą, tenże, Wokół Galileusza, Warszawa 1993	W1, W2, U1, U2, K1	Lectures
8.	Rozumienie własnego bycia - Martin Heidegger: M. Heidegger, Bycie i czas, Warszawa 2004 (fragmenty) M. Heidegger, Ontologia (hermeneutyka faktyczności), Toruń 2007	W1, W2, U1, U2, K1	Lectures
9.	Hermeneutyka jako gra (przedsady a przesady, autorytet tradycji, pojęcie klasycyzacji) - Hans Georg Gadamer: H.-G. Gadamer, Prawda i metoda, Warszawa 2004	W1, W2, U1, U2, K1	Lectures
10.	Hermeneutyka języka - Hans Georg Gadamer: H.-G. Gadamer, Język i rozumienie, Warszawa 2003	W1, W2, U1, U2, K1	Lectures
11.	Główne wątki hermeneutyki Paula Ricoeura: P. Ricoeur, Pierwsza aporia czasowości: tożsamość narracyjna, w: P. Ricoeur, Czas i opowieść, t. 3: Czas opowiadany, Kraków 2008 P. Ricoeur, Język, tekst, interpretacja, Warszawa 1989	W1, W2, U1, U2, K1	Lectures
12.	Hermeneutyka i posthermeneutyka - spór o prawdę: T. Gadacz, Problem prawdy w kontynentalnej filozofii współczesnej, w: Panorama współczesnej filozofii polskiej. Księga pamiątkowa VIII Polskiego Zjazdu Filozoficznego, pod red. Jacka Jadackiego, Warszawa 2010	W1, W2, U1, U2, K1	Lectures

Extended information/Additional elements

Teaching methods and techniques :

Discussion, Lectures

Activities	Methods of verification	Credit conditions
Lectures	Activity during classes, Essay	

Rules of participation in given classes, indicating whether student presence at the lecture is obligatory

Lectures: Studenci uczestniczą w zajęciach poznając kolejne treści nauczania zgodnie z sylabusem przedmiotu. Studenci winni na bieżąco zadawać pytania i wyjaśniać wątpliwości. Rejestracja audiowizualna wykładu wymaga zgody prowadzącego.

Literature

Obligatory

1. Źródła:
2. O.F. Bollnow, O dziele nieukończonym, o dziele nie do ukończenia,
3. W. Dilthey - Rozumienie innych osób i ich przejawów życia, w: tenże, Budowa świata historycznego w naukach humanistycznych, Gdańsk 2004
4. H.-G. Gadamer, Język i rozumienie, Warszawa 2003
5. H.-G. Gadamer, Prawda i metoda, Warszawa 2004
6. M. Heidegger, Ontologia (hermeneutyka faktyczności), Toruń 2007
7. L. Landgrebe, Rozumienie w naukach o duchu, w: Wokół rozumienia. Studia i szkice z hermeneutyki, red. G. Sowiński, Kraków 1993
8. J. Ortega y Gasset, Wierzyć czy myśleć, w: tenże, Po co wracamy do filozofii?, Warszawa 1992
9. J. Ortega y Gasset, Prawda jako zgodność człowieka z samym sobą, tenże, Wokół Galileusza, Warszawa 1993
10. H. Rickert, Człowiek i kultura, tłum. J. Gajda-Krynicka, B. Trochimska-Kubacka, w: B. Trochimska-Kubacka, Neokantyzm, Wrocław 1997
11. P. Ricoeur, Czas i opowieść, t. 1-3, Kraków 2008
12. P. Ricoeur, Język, tekst, interpretacja, Warszawa 1989
13. Opracowania:
14. M. Bała, O możliwości hermeneutycznej filozofii religii, Warszawa 2007
15. H.M. Baumgartner, Rozum skończony. Ku rozumieniu filozofii przez samą siebie, tłum. A.M. Kaniowski, Warszawa 1996
16. J. Brejda, Słowo i czas. Problem rozumienia innego w hermeneutyce i w teorii systemu, Szczecin 2004
17. P. Dehnel, Dekonstrukcja - rozumienie - interpretacja, Kraków 2006
18. P. Dybel, Oblicza hermeneutyki, Kraków 2012
19. U. Eco, Lector in fabula. Współdziałanie w interpretacji tekstów narracyjnych, tłum. P. Salwa, Warszawa 1994
20. U. Eco, R. Rorty, J. Culler, Ch. Brooke-Rose, Interpretacja i nadinterpretacja, Kraków 1996
21. Estetyka i hermeneutyka, red. F. Chmielowski, Kraków 1990
22. Fenomenologia i hermeneutyka, t. 1-3, red. P. Dybel, P. Kaczorowski, J. Rolewski, Warszawa 1990-1993
23. Filozofia i etyka interpretacji, red. A.F. Kola, A. Szahaj, Kraków 2007
24. G. Funke, Hermeneutyka i język, wybór i tłum. B. Andrzejewski, Poznań 1994
25. Hermeneutyczne dziedzictwo filozofii, red. H. Mikołajczyk, M. Oziębłowski, M. Rembierz, Kraków 2006
26. J. Grondin, Wprowadzenie do hermeneutyki filozoficznej, Kraków 2007
27. Hermeneutyczna tradycja filozofii, red. H.T. Mikołajczyk, M. Rembierz, Słupsk 2009
28. Hermeneutyka i literatura - ku nowej koiné, red. K. Kuczyńska-Koschany, M. Januszkiewicz; A. Bielik-Robson i inni, Poznań 2006
29. W.G. Jeanrond, Hermeneutyka teologiczna. Rozwój i znaczenie, tłum. M. Borowska, Kraków 1999
30. H. Jonas, Zmiana i trwałość. O podstawach rozumienia przeszłości, tłum. P. Domański, Warszawa 1993
31. L. Kleszcz, Przełom hermeneutyczny w filozofii niemieckiej, Toruń 2007
32. E. Kobylińska, Hermeneutyczna wizja kultury, Warszawa - Poznań 1985
33. Z. Krasnodębski, Rozumienie ludzkiego zachowania, Warszawa 1986
34. R. Król, Podstawy hermeneutyczne filozofii człowieka, Poznań 2008
35. P. Kuligowski, Humanistyka jako hermeneutyka, Wrocław 2007
36. N. Leśniewski, O hermeneutyce radykalnej, Poznań 1998
37. W. Lorenc, Hermeneutyczne koncepcje człowieka. W kręgu inspiracji heideggerowskich, Warszawa 2003
38. B. M.P. Markowski, Nietzsche i filozofia interpretacji, Kraków 2001
39. Oblicza hermeneutyki, red. A. Przyłębski, Poznań 1995
40. E. Paczkowska-Łagowska, Logos życia. Filozofia hermeneutyczna w kręgu Wilhelma Diltheya, Gdańsk 2000
41. M. Piotrowska, Hermeneutyka, Lublin 2007
42. M. Potępa, Dialektyka i hermeneutyka w filozofii Friedricha Daniela Schleiermachera, Łódź 1992
43. A. Przyłębski, Hermeneutyczny zwrot filozofii, Poznań 2005
44. S. Rosen, Hermeneutyka jako polityka, tłum. P. Maciejko, Warszawa 1998
45. K. Rosner, Hermeneutyka jako krytyka kultury: Heidegger, Gadamer, Ricoeur, Warszawa 1991
46. J. Stelmach, Co to jest hermeneutyka?, Kraków 1989
47. M. Szulakiewicz, Od transcendentalizmu do hermeneutyki, Rzeszów 1998
48. M. Szulakiewicz, Filozofia jako hermeneutyka, Toruń 2004
49. Uniwersalny wymiar hermeneutyki, red. A. Przyłębski, Poznań 1997
50. R. Wiehl, Fenomenologia, dialektyka, hermeneutyka, wyboru dokonał B. Andrzejewski, Poznań 1996
51. Wokół rozumienia. Studia i szkice z hermeneutyki, wybór i tłum. G. Sowiński, Kraków 1993

52. E. Zakrzewska-Manterys, Hermeneutyczne interpretacje, Warszawa 1998
53. A. Zeidler, Sztuka, mit, hermeneutyka, Warszawa 1988

Scientific research and publications

Publications

1. T. Gadacz, Problem prawdy w kontynentalnej filozofii współczesnej, w: Panorama współczesnej filozofii polskiej. Księga pamiątkowa VIII Polskiego Zjazdu Filozoficznego, pod red. Jacka Jadackiego, Warszawa 2010
2. T. Gadacz, The humanities between Bio-, Info-, Techno- and "Bullshit". Methodological foundations of the humanities, w: The humanities today and the idea of interdisciplinary studies : in honor of Jerzy Axer, Warszawa 2011

Learning outcomes prescribed to a field of study

Code	Content
KLT2A_K08	Ma świadomość odpowiedzialności za zachowanie dziedzictwa kulturowego regionu, kraju, Europy, świata i podejmuje .
KLT2A_U03	Czyta i interpretuje tekst filozoficzny, socjologiczny, antropologiczny oraz źródła historyczne na poziomie zaawansowanym.
KLT2A_U05	Poprawnie stosuje poznaną rozszerzoną terminologię kulturoznawczą.
KLT2A_U07	Posługuje się złożonymi strategiami argumentacyjnymi i potrafi prowadzić debatę.
KLT2A_U13	Pisze rozbudowane eseje, przygotowuje referaty oraz samodzielnie dobiera literaturę źródłową i przedmiotową.
KLT2A_U16	Dobiera strategie argumentacyjne, konstruuje na poziomie zaawansowanym krytyczne argumenty, formułuje odpowiedzi na krytykę i potrafi komunikować się na tematy specjalistyczne z różnymi grupami odbiorców.
KLT2A_W01	Posiada pogłębioną wiedzę o obszarach będących przedmiotem badań kulturoznawczych.
KLT2A_W09	Ma wszechstronną orientację w organizacji życia kulturalnego w kraju, zna główne instytucje kultury oraz sposoby zarządzania nimi, a także najważniejsze wydarzenia we współczesnym życiu kulturalnym.